

ge uitvoering van het onderhoud op afstand te zetten, niet comfortabel achterover kan gaan leunen. De lokale overheid is niet van haar werk af als ze een klus heeft uitbesteed. De opdracht moet geformuleerd worden, er moet controle zijn op de voortgang en er moet een oordeel over het eindresultaat worden geveld. Er kan ook een meer of minder intensieve begeleiding van de uitvoering nodig zijn. Regelmatige afstemming tussen opdrachtgever en opdrachtnemer kan noodzakelijk zijn om het resultaat te behalen dat de gemeente wil verkrijgen. Dit geheel vereist dat uitgebreide technische, inhoudelijke kennis binnen de overheidsorganisatie aanwezig is. Om de markt 'aan te kunnen

sturen' moet je haar door en door kennen. Het Dordtse onderzoek meldt dat de uitbestedende gemeenten nu met bestekken werken, meer inzicht in kosten en kwaliteit hebben gekregen en dat daardoor per saldo het onderhoud van de openbare ruimte is verbeterd is. De praktijk wijst evenwel uit dat de kwaliteit van het opdrachtgeverschap bij veel gemeenten helaas aan de magere kant is. Bovendien laten projecten zich met een grotere precisie in besteksvorm geven dan het dagelijkse onderhoudswerk. Het uitbesteden van klachtenonderhoud levert een omvangrijk en tijdsverslindend papieren circuit van opdrachten, controleren en administreren op.

Marktwerking kan voor de gemeente nooit een doel zijn, maar is altijd een middel: om een hoger voorzieningenniveau te kunnen bieden, om de sturingsmogelijkheden van de lokale overheid te vergroten, om tijdelijk kennis of capaciteit in huis te halen waar de gemeente niet zelf over beschikt. Bij de toets uitbesteden of zelf doen, spelen tot nu toe de drie K-factoren de belangrijkste rol: kosten, kwaliteit en kennis. Daarnaast wil ik de twee A-factoren introduceren: afhankelijkheid en affiniteit. Zorg er als lokale overheid voor om bij het

onderhoud van de openbare ruimte nooit helemaal afhankelijk te worden van externe partijen. En zet mensen in die affiniteit hebben met hun wijk, dat wil zeggen met het werk en met het gebied.

*Herman Wals,
extern adviseur*

Pronk ziet bestemmingsplan als kerndocument

meeste toekomstvisies is toch dat de verworvenheden van de Kaderwet niet zomaar mogen worden prijsgegeven. De Wet gemeenschappelijke regelingen zou een minder solide fundament onder de samenwerking vormen. Dit geldt nog meer voor samenwerking op basis van conventanten. En de provincies worden, waar het gaat om de aanpak van grootstedelijke problemen, nog altijd niet voor vol aangezien - althans niet door de stadsbesturen en ook niet door minister De Vries. 'De provincies zeuren teveel over bevoegdheden', zei De Vries pas nog in het blad *Lokaal Bestuur*.

Na vijftig jaar vruchteloos debat heeft bijna niemand trek in nieuwe structuurdiscussies. Verlenging van de Kaderwet zou daarom een praktische oplossing kunnen zijn voor het bestuur in de grootstedelijke gebieden. Minister De Vries en de Tweede Kamer staan voor de opgave een Kaderwet-nieuwe-stijl op te stellen, die optimale bestuurlijke samenwerking (met óók een rol voor de provincies) combineert met een zo groot mogelijke transparantie. Rechtstreekse verkiezing van het regionaal bestuur zit er niet in. Want een rechtstreeks gekozen regiobestuur is bijna per definitie een vierde bestuurslaag en daar verzet de Grondwet zich tegen. Het is dus aan de gemeenteraden om het regionale bestuur zo goed mogelijk te controleren. Want één ding is zeker: als de verlengde Kaderwetbesturen zich zouden ontwikkelen tot achterkamertjes-bestuur, zitten we zo weer midden in de volgende structuurdiscussie.

Otto van de Vijver, Flip ten Cate

Minister Pronk van VROM heeft voorstellen voor een 'fundamentele herziening van de Wet op de Ruimtelijke Ordening' in discussie gebracht. Nu heeft in ons land een wetsherziening al snel de naam 'fundamenteel' te zijn zonder dat die toevoeging geheel gerechtvaardigd is. Zo ook hier.

De voorstellen van Pronk behelzen onder meer een iets sterkere doorwerking van rijks- en provinciaal beleid voor de gemeenten. Ik wil hier echter ingaan op een ander aspect van de voorstellen, namelijk de beoogde versterking van de positie van het bestemmingsplan als kerndocument in de ruimtelijke planning op gemeentelijk niveau. Die versterking blijkt onder meer uit het voorstel om de gemeenteraad te verplichten om ook voor de bebouwde kom bestemmingsplannen vast te stellen. Tot nu toe is dat facultatief. Daarnaast wordt de nu al bestaande verplichting tot periodieke actualisering aangescherpt. Met de centrale boodschap 'versterk de positie van het bestemmingsplan' gaat de minister naar mijn opvatting voorbij aan de versterking die dit instrument voor de ruimtelijke ordening in de afgelopen decennia heeft ondergaan. Ruimtelijke ordening is - zeker op het bindende niveau van het bestemmingsplan - uitgelopen

op een voortdurende procedurele worsteling. Juridisch denken, de bezwaarschriftenprocedure en heel precieze jurisprudentie domineren nu het domein van de officiële ruimtelijke planvorming. Het is kenmerkend dat de Tweede Kamercommissie over de Wet op de Ruimtelijke Ordening praat met juridische specialisten; dat zijn hier de 'deskundigen'. Het maken van een bestemmingsplan is geen bron en voertuig voor ruimtelijk ontwerpen, creativiteit en voor een inspirerende discussie tussen verschillende belangen en disciplines. Nee, voor gebieden die een verandering te wachten staat, fungeert het bestemmingsplan als mummificatie van een ontwerp in een bepaald stadium van zijn wordingsgeschiedenis. In beheersituaties condenseert het bestemmingsplan zich tot een duffe en veelal onbegrijpelijke beschrijving van particuliere bouw- en gebruiksrechten en beperkingen. Als beheersinstrument sorteert het bestemmingsplan in het buitengebied weinig effect. Elk jaar kan men een groots opgezet congres bezoeken met als standaardtitel: 'Gebrekkelijke handhaving bestemmingsplan buitengebied; de weg naar verbetering'. In het verleden zijn vele pogingen gedaan om het bestemmingsplan tot een flexibeler instrument te maken, zonder dat dit tot resultaat heeft geleid, zo stelt ook de VROM-Raad in zijn advies over dit onderwerp. Om

een eind te maken aan de ver-starring en juristerij, zijn een aantal maatregelen denkbaar. Al-reerst is soberheid in procedu-re en rechtsbescherming gebo-den. Dat is primair een opdracht aan het politiek bestuur. Bij de invoering van de zelfstandige projectprocedure is het misge-gaan en heeft de Tweede Kamer met de introductie van extra in-spraakronden de beoogde flexibi-liteit van deze vernieuwing weer tenietgedaan.

Ingrijpend (en wél fundamen-teel) is het opgeven van de fictie dat het bestemmingsplan de dubbelfunctie kan vervullen van beheersinstrument in min of meer stabiele situaties én van ontwikkelingsplan voor gebieden die een flinke verandering zullen ondergaan of (investerings)pro-jecten. Het gaat dan om plannen voor stadsuitbreiding, stedelijke vernieuwingsprojecten of vers-trekkende plattelandvernieu-wing.

Voor gebieden met een lage dy-namiek, waar kleine veranderingen te verwachten zijn en het huidige gebruik en beheer cen-traal staan, is een publieke rege-ling vereist die op de beheers-functie is toegesneden. Een rege-ling in de vorm van een verorde-ning, dus met een aanmerkelijk eenvoudiger procedure dan het bestemmingsplan. En een type bepalingen en handvingregime dat op dit soort situaties is toegesneden. De werking van de Leefmilieuverordening die deel uitmaakte van de stadsvernieu-wingswetgeving en buitenlandse regelingen kunnen wellicht als referentie voor de beheersveror-dening dienen.

Voor gebieden met een hoge dy-namiek en voor afzonderlijke (investerings)projecten wordt het gebiedsontwikkelingsplan respectievelijk het projectplan het aangewezen instrument, dat pro-cedureel overeenkomst vertoont met de bestemmingsplanproce-

dure respectievelijk de nieuwe projectprocedure, maar met schrapping van enkele doublu-res.

Inhoudelijk biedt het gebieds-ontwikkelingsplan ruimte voor een flexibele procesmatige aan-pak, waar gaandeweg en gefa-seerd de vernieuwingen gestalte krijgen. De te bereiken einddoe-len worden op hoofdlijnen aan-gegeven. Met kunst en vliegwerk proberen gemeenten deze pro-cesmatige aanpak met een (zeer) globaal bestemmingsplan te si-muleren, maar deze methode kent juridische grenzen.

De publieke planvorming kan met het gebiedsontwikkelings-plan weer aansluiten op de feite-lijke praktijk van het planproces. Daarnaast kan langs deze weg publieke-private samenvatting

een passende publiekrechtelijke bedding krijgen. En zo kan men ook voorkomen dat bij geïnte-greerde gebiedsontwikkeling vastgoedeigenaren voortijdig de krenten uit de pap kunnen ha-len, omdat té vroeg té precieze bestemmingen zijn aangegeven. Uiteraard dienen deze voorstel-len rekening te houden met re-delijke eisen van rechtsbescher-ming voor belanghebbenden. De Vrom-Raad heeft terecht het belang van indicatieve planning in zijn advies benadrukt. Op ge-meentelijk niveau is daarvoor het structuurplan het instrument bij uitstek. De verplichte visie-vorming voor het grotere geheel vormt dan ook een onlosmakelij-ke aanvulling op de hierboven geschetste voorstellen voor fun-damentele herziening van de po-

sitie van het bestemmingsplan. Natuurlijk zitten aan de gepre-senteerde voorstellen talrijke ha-ken en ogen. Het denkmodel heeft echter tot doel de ruimte-lijke ordening weer dichterbij de praktijk te brengen, uit het ex-clusieve bezit van vakjuristen te halen en weer leuk te maken voor andere mensen die (ook) met passie betrokken zijn bij her-inrichting van onze omgeving.

*mr. Friso de Zeeuw is
directeur Nieuwe Markten bij het
Bouwfonds Woningbouw*

BRIEVEN

Schrijvende willekeur

BB34, 'Gemeenten hebben alle krediet verspeeld'

Hierbij willen wij u compli-menteren met het artikel over de WVG van *Jos Moerkamp*. Als WVG-platform strijden wij al jaren tegen de willekeur van gemeenten bij de toepassing van deze wet. Uw artikel heeft voor ons weliswaar een grote mate van herkenning, in de praktijk is het echter vaak nog vele malen schrijnender.

Elke gemeente in Nederland voert de Wet Voorziening Ge-handicapten op haar eigen wijze uit. Hoewel er vaak enige afstem-ming met de omgeving is, al dan niet in gewestelijk verband, is er veel verschil in de wijze van uit-voering. Wat in de ene gemeente als een normale voorziening wordt verstrekt, blijkt elders (vaak maar enkele kilometers verderop) op onoverkomelijke problemen te stuiten. Een be-roepschrift biedt ook geen soe-las, gemeenten zijn immers au-tonoom in hun beslissingen. Wij zijn van mening dat de WVG, waarop veel mensen in de samenleving noodgedwongen een beroep moeten doen, inte-graal en landelijke uniform moet worden uitgevoerd. Budgettaire redenen mogen volgens de lan-delijke wetgever nooit argumen-ten zijn voor het weigeren van een noodzakelijke voorziening. Wij vertegenwoordigen onder meer ouders van gehandicapt

kinderen. Het is door ons niet uit te leggen waarom de ene ou-der wel een aangepaste auto voor de rolstoel krijgt en de an-der niet. Vooral als blijkt dat de medische dossiers niet van el-kaar verschillen en de woon-plaats dus het enige criterium is, is dat schrijnend.

Andere regelgeving wordt 'Eu-ropees' afgestemd; wij kunnen daarom niet begrijpen waarom de WVG in dit land per vier-kante kilometer verschillend wordt uitgevoerd.

Wij zijn niet voor een persoons-gebonden budget maar voor een landelijke regeling. Wij zouden er graag voor pleiten de begrippen 'adequaat en goed-koopt', zoals die thans nog in veel verordeningen voorkomen, te wijzigen in 'doelmatig', 'doeltreffend' en vooral 'cliënt gericht'. De voorzieningen zijn dan automatisch adequaat. Het is de rol van de leverancier en de 'aanschaffer', in onze re-gio vaak de thuiszorgwinkel, om op de prijs-kwaliteitverhou-ding te letten. Gehandicapten en of hun verzorgers kunnen dat ook uitstekend zelf beoorde-len. Ga er nu eens vanuit dat niemand voor zijn plezier een rolstoel aanvraagt. Die geweldige betutteling en controle op een aanvraag, stop er eens mee en concentreer je op het verstrekken.

*Geert Benjamins, namens het
WVG-platform Zijpe - Anna
Paulowna en het bestuur van de
VOGG, Noord-Holland-Noord*

Snel en zorgvuldig

BB34, 'Gemeenten hebben alle krediet verspeeld'

In het artikel van de heer *Moerkamp* over de Uitvoering Wet voorzieningen gehandicap-ten wordt een vertekend beeld geschetst, vooral waar het de ge-meente Waterland betreft. Het komt in onze gemeente niet voor dat het een tot anderhalf jaar duurt voordat een voorzie-ning is aangebracht. Navraag bij de betrokken inwoner van onze gemeente die in het artikel wordt genoemd leert dat hij een derge-lijke termijn ook niet heeft aan-gegeven.

Bij aanvragen om voorzieningen zijn wij veelal afhankelijk van medische adviezen. Deze advie-zen nemen, gezien de vereiste zorgvuldigheid, vaak geruime tijd in beslag. Overigens hante-ren wij bij een aantal voorzienin-gen een verkorte procedure, waarbij een verklaring van de be-handelend huisarts voor ons vol-doende is de gevraagde voorzie-ning aan te brengen. Wij streven bij de afhandeling van aanvragen naar de juiste ba-lans tussen snelheid en zorgvul-digheid, zonder daarbij het kos-tenaspect uit het oog te verliezen.

*Burgemeester en wethouders
van de gemeente Waterland*

OPINIE & BRIEVEN

Bijdragen aan de rubriek *Opinie* (t.a.v. de eindredac-tie) bevatten ten hoogste 700 woorden. U kunt uw bijdrage sturen naar: binnenlands-bestuur@sam-som.nl. De redactie behoudt zich het recht voor de tekst van *Opinie*-bijdragen en van ingezonden brieven in te korten.

COLOFON
REDACTIE

BINNENLANDS BESTUUR

Redactieadres

Postbus 1948
1000 BX Amsterdam
telefoon: 020 - 5141000
Telefax: 020 - 6220458
E-mail: binnenlands-
bestuur@samsom.nl
BB online:
www.binnenlandsbestuur.nl

Hoofredactie

Pieter Nieuwenhuijsen
Otto van de Vijver (adjunct)

Redactie

Hans Bekkers (economie, openbare orde, verkeer en vervoer), Flip ten Cate (bestuurlijke organisatie, financiën, onderwijs), Arian Kuil (ruimtelijke ordening, milieu, water), Pieter Nieuwenhuijsen, Helen Powel (cultuur, volkshuisvesting) Otto van de Vijver (Europa) en Cees Visser.

Eindredactie

Barry van Heijningen,
Monica Henschen,
Marlies van Trigt

Redactiesecretariaat

José Salhi

Documentatie

José Salhi

Columnisten

Lucas Bolsius, Paul
Bordewijk, D.J. Elzinga,
Henk Kool

Tekenaars

Frans de Boer (Efbé),
Jack Prince, Nico Visscher

Vaste medewerkers

Hieke Jippes (Standplaats Londen), Koos van Weringh (Standplaats Keulen), Martin Sommer (Standplaats Parijs), Heinrich Winter (Beleidsstudies), Tom Pauka (Trouble is my business), Jan Stoof (Bij de bestuursrechter), Marlies van Trigt (Agenda).

WOENSDAG 30/8

♦ **Veiligheidseffectrapportage**
Meer blauw op straat is een weinig effectief middel gebleken om het gevoel van onveiligheid bij met name de oudere burger weg te nemen. Een aantoonbaar beter resultaat wordt bereikt door bij nieuwbouw- en renovatieplannen voor woonwijken bij voorbaat rekening te houden met mogelijke veiligheidsrisico's. Gerichte maatregelen van bouwkundige aard en met betrekking tot de inrichtingen van het groen en de openbare ruimte kunnen veel problemen voorkomen. In vier regio's organiseert het ministerie van Binnenlandse Zaken seminars om over dit onderwerp en de **Veiligheidseffectrapportage te praten. Het eerste seminar wordt gehouden te Eindhoven; de andere achtereenvolgens in Rotterdam (14/9), Apeldoorn (21/9) en Leeuwarden (29/9). Inlichtingen: Congres- en Studiecentrum VNG: 070-373 84 93.**

VRIJDAG 1/9

♦ **Wereldhaven festival**
Tijdens het Wereldhaven festival in Rotterdam zijn tot en met 3/9 doorlopend spectaculaire demonstraties te zien van de 'operationele diensten' (rivierpolitie, brandweer, AVR-maritiem, douane, Gemeentelijk Havenbedrijf). Wie wil weten hoe een container van en op een schip geladen wordt, benieuwd is naar werking van al die buizen, pijpen, schoorstenen bij Shell of wel eens een 'echte' haven wil bezoeken, krijgt z'n kans tijdens één van de vele excursies naar plekken in de haven die normaal niet opengesteld zijn. Voor meer informatie: www.wereldhaven-festival.nl

(I.M.)

Tijdelijke Medewerkers voor Ondersteuning en Projecten

Ruimtesonde 16 • 3824 MZ Amersfoort
Postbus 2682 • 3800 GE Amersfoort
Tel: (033) 450 70 70 • Fax: (033) 450 70 80
E-mail: tmop@tmop.nl • internet: www.tmop.nl

Efbé

Vanaf 1 mei volgend jaar krijgen van rechts komende (brom-)fietsers en ruiters voorrang en dat vergt de nodige aanpassingen aan kruispunten. Ongeveer de helft van de gemeenten is nog niet klaar voor Voorrang Fiets van Rechts.

DINSDAG 5/9

♦ **Gezondheidseffect screening**
Op initiatief van de ministeries van VWS en VROM is voor de toetsing van ruimtelijke plannen in een stedelijke omgeving een Gezondheidseffect screening (GES) Stad & Milieu ontwikkeld. Om het gebruik van dit nog weinig toegepaste beleidsinstrument op lokaal niveau nader toe te lichten organiseert GGD Nederland een conferentie te Utrecht. Inlichtingen GGD Nederland: 030-252 30 04.

♦ **Sociaal gezicht**

Ook bij de Afdeling Sociale Zaken zijn de balie medewerkers het eerste aanspreekpunt. Speciaal voor hen organiseert Segment personeel en opleidingen een 'Training balie medewerkers Sociale Zaken' in Leusden. De bedoeling is dat zij leren de cliënt gericht vragen te stellen om deze vervolgens zo goed mogelijk te kunnen informeren of doorverwijzen. Inlichtingen: 033-434 50 80.

♦ **Duurzame stedenbouw**

Het Nationaal Dubo Centrum organiseert een drietal praktijkda-

gen rond het Nationaal Pakket Duurzame Stedenbouw (NPDS). De eerste bijeenkomst te Lunteren gaat over 'water en natuur in de stad'. De theoretische inleiding op basis van het NPDS wordt vervolgens op de praktische bruikbaarheid getoetst in ontwerpateliers aan de hand van een aantal praktijkcases. Inlichtingen bij ROSTRA Congrescommunicatie: 070-36487 03.

(I.M.)

SMIT COMMUNICATIE

... u hoort nog van ons ...

- advies, coördinatie en uitvoering van overheidscommunicatie
- project- en interim-management
- imagoconcepten
- visieontwikkeling

Markt 29, 6811 CH Arnhem
tel. 026 - 443 82 87, fax 026 - 389 25 48

(I.M.)

ONZE KRACHT

IS

MAATWERK

Amstelveen Telefoon: 020-5034050
Gorinchem Telefoon: 0183-693939

**Interim Management
Search voor Staf en Kader**